

Magyar

A. M. N. MŰCSOP
ALAPR. 1927. ÉVISzállodás és
vendéglősA
BUDAPESTI
SZÁLLODÁSOK
ÉS VENDÉGLŐSÖK
IPARTESTÜLETÉNEK
HIVATALOS
LAPJA.HOTELIER ET RESTAURATEUR DE HONGRIE
UNGARISCHER HOTELIER UND GASTWIRTGÜNDEL KÁROLY, MALOSIK FERENC, MARENCICH OTTÓ, NÉMETH ALADÁR
KÖZREMŰKÖDÉSÉVEL SZERKESZTIK:

BALLAI KÁROLY FŐSZERKESZTŐ, TÁBORI KORNÉL SZERKESZTŐ

SZERKESZTŐSÉG (REDAKTIÓN) ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IX, LÓNYAY UCCA 22. SZÁM. TELEFON: 381-152.

A személyzet kereseti adóalapja és az OTI járulékosztályába sorozása ez évben változatlan marad.

A POLGÁRMESTER ÚR a százalék kötelező bevezetése és a legkisebb munkabérek megállapítása és életbéliéptetése után iparunk alkalmazottai és az ú. n. borralválós személyzet kereseti adójának átalányozását ez évben meg akarta szüntetni.

Közbenjárásunkra azonban a Polgármester úr a zavartalan átmenet biztosítása érdekében az átalányozást 66.483/1939. VI. számú határozatával a folyó év végéig fenntartotta.

Tehát t. Tagjaink alkalmazottaik kereseti adóját 1939. évi december 31-ig még a régi alapon és módon fizethetik be.

AZ OTI igazgatósága — előterjesztésünkre — elfogadta a folyó évre kért kíméleti időt, azaz,

ez év végéig az OTI járulékosztályba sorozásban sem lesz változás.

Budapest, 1939. március 11-én.

BALLAI KÁROLY
vezető jegyő.

MALOSIK FERENC
elnök.

... kávét és természetesen teát
is Meinltől!

Darjeeling Orange Pecco P 20.—
Ceylon Orange Pecca .. P 17.80
India Orange Pecco P 16.20
Virágos India Pecco P 14.40

POPPER BORPINCÉSZET R. T.

BUDAPEST-KÖBÁNYA,
ELŐD UCCA 8. SZÁM
TELEFON: *148-462.

ALAPITTATOTT: 1869. ÉVBEN.

AZ 1922. ÉVI SZÜLLŐ- ÉS BORGAZDASÁGI KIÁLLÍTÁSON ARANYÉREMMELEL KITŰNTETVE

OLVASSUK, TERJESSZÜK LAPUNKAT!

SZEREZZÜNK ELŐFIZETŐKET!

A M I N A P T Á R U N K

1939 Április 4 Kedd	Délután 4 órakor a békéltetőbizottság ülése az Ipartestületben.	12 Szerda	Este 8 órakor Jóbarátok vacsorája Egermann Ferencnél, VII, Miksa ucca 11.
5 Szerda	Forgalmadóátalány bevezetésének határnapja. Este 8 órakor Jóbarátok vacsorája Ferber Gézőnél, IX, Márton ucca 26.	19 Szerda	Délután 4 órakor az előljárárság ülése az Ipartestület tanácsstermében. Este 8 órakor Jóbarátok vacsorája Vajda Andornál, VI, Nagymező ucca 41.
7 Péntek	Este 8 órakor Vendéglősök vacsorája Borostyánkői Mátýásné éttermében (Mátýás-pince, Eskü út)	26 Szerda	Este 8 órakor Jóbarátok vacsorája Pirkhoffer Györgynél, XIV, Gizella út 46.

Vendéglősök délutáni találkozóhelye a Spolarich-kávéház (VIII, József körút 37—49).

Dreher Baksör

ANGOL GIN

High & Dry

Booth's Distilleries Ltd. London-féle

VEZÉRKÉPVISELET ÉS LERAKAT:

VENDEGLŐSÖK BESZERZŐ CSOPORTJA RT.

Magyar Szállodás és Vendéglős

Megint az új szállodák.

A FŐVÁROSBAN TERVEZETT új fürdői, szállodai és vendéglői építkezésekről, valamint egyéb idegenforgalmi reformokról tartott előadást Bánlaky Géza, a székesfővárosi fürdők központi v. igazgatója az Országos Balneológiai Egyesület legutóbbi összejövetelén. Kifejtette, hogy még az ideai tavasszal milyen átalakítások lesznek először is a Városligetben. Annakidején Zsigmondy tíz év alatt hozta föl bonyolult fűrási módszerrel az artézi-vizet a Városliget mélységéből. Most csak másfél évig tartott s 1256 méteres mélységből 77 C fokos vizet sikerült kapni. Tavasszal ivócsarnok és látványos, gőzölgővizű szökőkutat létesítenek, termálvizel fűtik az egész Széchenyi-fürdőt s ezzel a korom és füst is eltűnik. Lesz még egy meleg strandmedence, amelybe télen is ki lehet menni. A víz mennyiség 80 százalékkal több, mint a szükséglet s a vízfűtéssel 70.000 pengót takarítanak meg. Kiszámították, hogy a termálviz szénéréke 1,300.000 pengó — csak az a kérdés, hogy mit lehet belőle értékesíteni? Szakértők dolga ez. Arra gondolnak, hogy távfűtést csinálnak a középületek számára. Hisz a közelben van a Műcsarnok, a Szépművészeti Múzeum, a Bethesda-kórház stb. Elektromos árammal való átalakítás, jégkészítés, növénytermesztés lehet. Remélik, hogy így megszűnik a Széchenyi-fürdő deficitje, amelyet „jöhét a gyógyszálló, meg a fürdőkórház”.

A Szent Gellért gyógyszálló költségét 1,500.000 koronára számították ki. Megnőtt 5,510.000-re. Az építés 1911 nyarán indult meg; az előirányzat új összege 10,350.000 korona lett. Egy évig szünetelt az építkezés, 1913-ban folytatták, a háború akadályozta és csak 1918 szeptemberében, a háborúnak szinte legsúlyosabb óráiban készült el. Aranykoronára átszámítva és a mostani pénz szerint 9,600.000 pengót tett ki az egész költség, 1,190.000 pengó „eszmélet megtakarítás” lett. Bánlaky utalt arra, hogy a főváros jól járt, mert hisz az a 10,000.000 „ma már nem lenne meg, ha az építkezést végre nem hajtják”. 1927-ben készült el a hullámfürdő, majd 52 szoba, emeletreépítés s tavaly még további szobák kiképzése. Most van 270 szoba és 80 fürdőszoba. A föllendülés, amely 1937-ig tartott, „talán nem sokára” újra megjön. A fürdő mellett megszerzett értékes telekre — több mint 4.000

négyszögöl — a Horthy Miklós út felé bérházakat lehetne építeni, hogy a jövedelmezőséget fokozzák. Modern ivócsarnokot is terveznek a Hungária-forrásnál; a Közmunkatanácstól függ ennek az eltüntetése. 1,837.000 pengőért szerezte meg a főváros a Szent Imre-fürdőt, hogy ezzel az egész gellérthegyi forráscsoport birtokába jusson. Így lépett előtérbe a Tabán rendezésének gondolata, s az a nagysúlyú elhatározás, hogy a Szent Imre-fürdő mellett modern gyógyszállót építenek, de magát a Tabánt nem engedik beépíteni. A fővárosi közgyűlése 4,800.000 pengót szavazott meg az építkezésre. 43 pályamű érkezett be, de mint tudjuk, a két elsődíjas tervet sem találták kielégítőre alkalmasnak.

Közvetlenül a Hegyaljai úthoz simluna az új szálló és Bánlaky szerint egyetlen hátránya az égtáji elhelyezés. Kompromisszumra van szükség, miután az északi fekvés nem ideális; de hát a főszezon mégis nyárra esik, a délre és keletre nyíló szobák pedig túlszámúak. Most a Közmunkatanács foglalkozik az ügyvel és a kérdésnek ez a része „már nem sokára” eldőli. Ma az a helyzet, hogy kisebb tömegű és magasabbra való építkezés a jó, így a költség is kisebb lesz és a 4,800.000 pengőben a Szent Imre fürdő átépítése is benne van már. De az nem tagadható, hogy a mai hangulat általában nem valami kedvező az építkezésre nézve, noha két új forrást is tártak föl, mégpedig feltörő, rádiumos vízzel. Bánlaky elismerte, hogy a fürdők forgalma erősen csökkent, úgy a székesfővárosi, mint a magántürdőkben. Egyik oka az, hogy 10.000 új fürdőszoba létesült s elmúlt az az idő, amikor például a lumpolást el sem lehetett képzelni gőzfürdői betegjés nélkül. Tény, hogy a kádfürdőkre 80 százalékkal kevesebben járnak, még a szerényebb Szent Imre-fürdőben is 40 százalék a zuhanás. A betegpénztárak se utálnak elegendő a termál-fürdőkhöz, nem ismerik el a termál-gőzfürdő hatáerejét. Átalakításokra volna tehát szükség, de már a fővárosi körökben is megoszlanak a vélemények arra nézve, hogy most nagyköltségű új szállodák kellenek-e?

A Városházán pedig kijelentették, hogy egyelőre mégis lemondanak a nagy szállóépítésről. Már csak azért is, mivel a bank-kölcsönt más célra fordították.

T. K.

BORKERESKEDELMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

KLABER PINCE

PINCÉSZET:

BUDAFOK, PETŐFI ÚT 16. SZÁM.

TELEFON: 2-696-98.

VÁROSI IRODA:

BUDAPEST, V. ALKOTMÁNY UCCA 18. SZ.

TELEFON: 1-142-62.

Női alkalmazottak a szállodaiparban.

— Marencich Ottó noteszából. —

A SZÁLLODAÜZEM TULAJDONKÉPPEN üzleti alapra fektetett háztartási üzemnek minősíthető, s a női személyzet lényeges szerepe van benne.

Bátran mondhatjuk azt is, hogy a szálloda hírneve nagyon függ a női alkalmazottak szakképzettségétől és jó modorától. A szállodában mindenkélt a női-asszony, vagy helyettese, a gondnoknő, vagy a szoba-asszony tölti be fontos állását. A gondnoknő vagy szoba-asszony felelősen megbízható személy kell hogy legyen, aki a ház iránti szeretetét odaadja, lelkiismeretes munkáival bizonyítja. Fontos, hogy jóízű, tisztaságszerető és jó emberismerő is legyen.

A női személyzet oktatása főleg magában az üzemben történik — mindenkélt a gondnoknő, vagy szoba-asszony révén, aki az igazgatóság által előírt rendszert és utasítást követve, azt alárendeljeivel betartatja.

A szállodaüzemben súlyt kell helyezni arra, hogy céltudatos beosztással minél nagyobb munkateljesítményt érjünk el s ez eleve megköveteli, hogy intelligensebb, jóindulatú és munkahelyét kedvelő női személyzetet alkalmazzunk. Hisz ebben az üzemben még az alacsonyabb rendű munka is igen fontos. A háztartási munkálatok ösztönyszerű elvégzése — amint ez magánháztartásokban szokásos — korántsem elegendő egy szállodaüzemben; itt a takarítási és tisztítási munkát állandó tervszerűséggel és beosztással kell végrehajtani. Ha nem akarjuk, hogy a személyzet a munkát sablonosan végezze, hanem észszerűen, akkor meg kell magyaráznunk, hogy bizonyos munkát miért kell így, vagy amúgy csinálni, mert csak ezen a módon érhetünk el kellő eredményt. Nincs hátrányosabb dolog, mintha egyes személyek a saját nézetük szerint dolgoznak, vagy pedig úgy, ahogyan másutt megszokták; az ilyen rendszer csakhamar érezteti rossz hatását.

FELLNER BÉLA f. ü. v.

Élső bélvárosi szállodal, vendéglői és kávéházi személyzetet közvetítő iroda
BUDAPEST, IV, MOLNÁR UCCA 3. SZÁM. TELEFON: 181-401

Ezért szükséges, hogy a gondnoknő, vagy helyettese állandóan ellenőrzést végezzen abból a szempontból, hogy a munka milyen sorrendben és milyen kiviteiben folyik. Ez az ellenőrzés a szállodában sohasem szünetel és megköveteli perze azt, hogy a gondnoknő megfelelő képzettséggel és tekintéllyel is bírjon, mert enélkül még a legkisebb üzemben sem lehet rendet és fegyelmet tartani.

A személyzet oktatása oda is irányuljon, hogy minden egyes alkalmazott mestere legyen a reábizott munkának. Így többi közt a szobalány az ágyvetésnél — mert a jó és kényelmes ágy a szállodának egyik legfontosabb kelléke. Például egy jól megvetett ágynál nem fordulhat elő, hogy a lepedő félrecsúszson és így a vendég a puszta matracon fekszik. A takarító-lány a fürdőszoba és a mellékhelyiségek takarításában, a szobatisztító a padlókezelésben, az ablaktisztító az izegek és tükrök tisztításában, a bérsozga a vendégek kiszolgálásában (cipő- és ruhatisztítás, csomagolás, poggyászkiszolgálás stb.) nemesk nagy gyakorlattal bírjon, hanem úgyszólván specialista is legyen. Mert csupán az eljatta elvek alapján kezelt szállodaüzem konkurrenciatekpes a mai világban. A jól és előzékenyen kiszolgált vendég mindig szívesen fog viszatérni abba a szállodába, ahol meg volt elégedve és ismerőseinek is nyugodtan tudja ajánlani. Ez a legcélzóbb és egyúttal leghatásosabb propaganda.

De mindez csak akkor érhető el, ha a személyzet munkahelyével és munkakörével meg van elégedve és ha a vezetőségtől kellő ismerésre számíthat. Az ilyen szellemben nevelt és irányított személyzet ösztönyszerűleg igyekszik jó munkát végezni és ezzel az üzem jó hírnevéhez hozzájárulni. Sokszor tapasztaljuk azonban, hogy némely alkalmazott annak tudatában, hogy munkáját jól érti, föllebbvalóival és munkatársaival szemben föltényes magatartást tanusít. Ez a viselkedés nem tűrhető sehol sem annak veszélye nélkül, hogy fegyelmezetlenséget ne idézzen elő. Távol kell tartanunk az üzemtől az olyan személyeket is, akik a modern doktrínáktól áthatva, a jobbjézésű alkalmazottakat károsan befolyásolják és ambíciójukat lerontják. Láttuk már, hogy ezek hatása alatt a jó munkás csak félve mutatja szorgalmát és megelegettségét, mert ezt szinte bünnel határosnak minősítenék Lassalle bizonyos hívei. Tudjuk, hogy Lassalle átoknak hirdette a munkásság elégedettségét, mert ez elveivel ellenkezett.

Fontosnak tartjuk a női személyzet egyöntetű ruházatát — a lehetőség szerint. Itt kell rámutatnunk arra, hogy mily nagy fontosságú a szállodaalkalmazottaknál az egyéni tisztaság is: a szoba-asszony, a szobalány és egyéb, a vendégeket közvetlenül kiszolgáló személyzettől föltétlenül megkívánjuk a csinos, de egyszerű öltözéket. E téren nagy hibák történnek és ezért igen célszerű az egyenruha, mert a jól öltözött személyzet fokozottabb öntudattal és kedvvel végzi munkáját, ami ennek következtében nemcsak egyéni haszna, hanem az üzem érdeke is. A csinos öltözékhöz pedig semmiképpen sem tartozik a magassarkú cipő vagy a föllund hajviselet.

**SZENT
ISTVÁN
CSALÁDI SÖR**

**1 1/2 literes
zárt palackokban**

**Kőbányai
Polgári Serfözde**
gyártmánya

A szállodaüzemben a fegyelemre nagy súlyt kell fektetni nemcsak az üzem tekintélye, hanem az alkalmazottak érdekében is és ezért ott, ahol szükséges — a személyre való tekintet nélkül — a legszigorúbban kell eljárni. Ez a fegyelem azonban csak akkor érhető el, ha az alkalmazottak megfelelő biztonságot éreznek és mindig igazságos bánásmódban részesülnek. Fontos az a tudat is, hogy a szorgalmas és jó munkás nem marad mindig ugyanabban a pozícióban, hanem feltétlenül magasabb, illetőleg jobban fizetett beosztást nyerhet, ha gyakorlata és egyéni magatartása által megérdemli. Nem helyes, ha a vezetőség valamely alkalmazottat csak azért mellőzi az előléptetésben, mert az illető a régi beosztásában teljesen megfelelőnek bizonyult. Az ilyen rendszer már azért sem helyes, mert ez a tudat senkiből sem válthat ki ambíciót, sőt általános elégedetlenséget okoz. Az alkalmazott csakhamar elveszíti munkakedvét és szablonos, figyelmetlen, gondatlan lesz. A vezetőség feladata, hogy az alkalmazottakban ambíciót keltsen és ébren is tartsa, mert tudniuk kell, hogy egyúttal munkatársaink is és szükségünk van rájuk. Kötelességünk tehát azzal is törődni, hogy a személyzeti lakás és el-látás kifogástalan legyen, mert az említett követelmények csak úgy várhatók el joggal s a jó bánásmódban részesített személyzet már ösztönyszerűleg is ragaszkodik ahhoz a házhoz, ahol megbecsültek és ahol megélhetését biztosítják.

A női személyzet — mint ilyen — nagyobb kíméletre szorul és ezért a szállodaüzemben aranyat ér a jó háziasszony, ha a személyzet kezelésében kellő jártassága van. Az utóbbi időben, főleg a munkaidő szabályozása óta, sokan fordulnak hozzám azzal a kérdéssel, hogy hány szobát lehet egy szobalánynak megfelelő takarítás és kiszolgálás végett átadni? Erre pontosan válaszolni alig lehet, mert ez az üzem nagyságától és rangjától függ. Elsőrangú szállodában például egy szobalány és egy melléje beosztott takarító-nő 18—20 szobát a hozzávaló fürdőszobákkal, folyosókkal és a rásós lépcsőházzal együtt kiválóan rendezően tarthat, beleértve az esetről-esetre történő, úgynevezett nagytakarításokat. Itt megint a racionális munkabeosztásra kell rámutatnom.

Mind Ezeket tekintetbe véve, a személyzetnek a vendéggel és munkatársaival szemben is tanúsított előzékenységétől és fegyelmességétől függ a szálloda jó hírneve. A kellemes beszédmódor, a kifogástalan — nem szervilis — fölépés: mind fontos előny, de csak megelégedett személyzettel lehet elérni.

Az ilyen szellemben vezetett üzem nemcsak a vállalat érdekeit szolgálja, hanem ma már nagy közgazdasági és idegenforgalmi értéket is képvisel és ez a helyes út, amelyen haladnunk kell.

Régi jó fogadósok.

Írta: Kolling Oszkár.

A MAI KÉNYELMES idegenforgalmi adottságok közepette nem lehetnek közömbösebbek a történelmi fejlődés szempontjából ama régi irások, melyek az elmúlt századok közlekedési és elszállásolási viszonyaira fényt derítenek.

Ami szokásokra, melyek régen a fogadóknak kialakultak, aránylag kevés adat áll rendelkezésünkre. Ezekből arra következtethetünk, hogy a honi viszonyok a XVI—XVII. században a szállásnyújtásban sok igényt nem igen elégítettek ki.

Ez a felfogás nemcsak a hazai, hanem a külföldi viszonylatban is helytálló, úgy, hogy e tekintetben a forgalmasabb külföldi nagy városokban sem volt mindenkép kielégítő a helyzet és bizony az otthoni körülményekhez szokott utasnépnek a szűkös helyi körülményekkel meg kellett barátkozni. Sok ilyen esetről számol be Szamóta István érdemes kutasító tudósunk a „Régi utazások Magyarországon” című gyűjteményes művében.

Mindamelllett még előkerülnek ma is oly leírások, melyek e gyűjteményből kimaradtak.

Ilyen Klokner András bécsi útleírása és útközben vezetett számadása, mely szemléltető módon ismer-

GVORSJÁRATU NAP- ÉS ESŐVÉDŐ PONYVASZERKEZETEK

PASCHKA ÉS TÁRSA
V. M. MARIA VALERIA - U. 10. TEL: 182-041

teti Nagyszében város követének 1691 május 9. és 1692 április közti időből való kiadásait.

Maga az utazás Nagyszébetől Bécsig 28 napig tartott. Felsőmagyarországnak vette útját a követ és Radnótnon kelt át a Maros folyón. Rákóczi darabontjai adtak kíséretet Kövrig. Innen pedig német csapatok gondoskodtak az utasnép vagyon- és személybiztonságáról. Útjuk Nagybányán, Aranyosmegyesen, Túrterebesben, Kispaládon, Tiszakorodon, Beregszászon, Munkácsban, Szerednyén át vezetett Ungvárig, ahol a kocsiak az Ung folyón átkompozták. Ezért a munkáért a komposoknak 60 denárt kellett fizetniük. További útjukban Szobránc, Nagymihály, Polyánka, Feketepatak érintésével Eperjesre értek. Itt töltöttek két éjjelt, egyben kiegészítették megcsappant élelmiszerkészleteiket. Mint különleges bevásárlásról megemlékezik Klokner a „kalcutischer Hahn“-ról — indiai pulykákakasról, melyért 1 forint 20 denárt adott. Tartózkodásuk alatt megvasaltatták lovaikat és egyben beszerelték a szükséges abrakot. A patkolás 2 forint 20 denárba került.

Eperjesről már rendszeres postajárát indult. Ezzel indította el Bécsbe a követ egyik utitársát azzal az utatfással, hogy ott a szükséges szállásról előre gondoskodhassék.

Ő maga Pécsújfalra érintésével Lőcsére utazott. Eddig útjukban mindenhol magánházakban szálltak meg, Lőcsén azonban már fogadóba szálltak meg. Szénáért, zabért, tűzelőfáért, a szobákért és lóistállóért 6 forintot fizettek; ezenkívül elfogyasztottak 2 forint árú bort.

Báldoc, Szentmiklós, Szucsán érintésével Bajmóc-fürdőbe értek. A követ itt megfürdött s ezért a fürdősnek — a badernak — 60 denárt fizetett. Rövid tartózkodás után Nagyatpolcsányon, Nagyszombaton át folytatták útjukat Pozsonyig.

Két éjszakát töltöttek a városban és a fogadós-nak a szobáért 1 forint 20 denárt, istállópénz fejében 36 denárt, a háziszolgának 60 denárt, a kolduló barát-nak 60 denárt fizettek.

További utazás közben Fischamendet érintették, majd végcéljukhoz, Bécsbe érkeztek.

Nem volt minden veszély nélkül a 28 napos fát-

rasztó utazás. Ez alatt odahaza a nagyszébeti lelkészek minden nap misét szolgáltattak és imádkoztak, hogy követük szerencsésen hazerhessen.

A gyatra közbiztonsági viszonyokra való tekintettel Klokner is inkább a felsőmagyarországi, hosszabb útvonalat választotta, mely kevesebb veszedelemmel járt, mintha a magyar Alföldön tette volna meg az utat.

Később azonban itt is jelentősen megjavultak a viszonyok, mert száz év múltán — 1785-ben — Lehmann utazó minden baj nélkül az Alföldön át utazott Bécsből, Pozsony, Buda, Pest, Kecskemét, Szeged, Temesvár, Lugos, Hátszeg érintésével Nagyszébenbe.

Ekkor azonban már mindenhol talált vendégfogadókra és kielégítő ellátásra.

Nem ez volt a helyzet azonban a XVII. században, amikor az utasnép nagyrészen önellátásra volt utalva. Tudva az uti nehézségeket, mindenki ennek megfelelően is rendezkedett be, mielőtt útnak indult volna.

Klokner is a körülményeket vette tekintetbe és be is szerezte az útra szükséges élelmi- és gyógyszereket. Bevásárlásai közt volt: három nagy csikóbőrös kulacs, eceteshordócska, három pokróc, medvebőrök, nyolc hátizsák, süteplési, lámpás, lövarkar, istráng, patkó, puskapor, golyó, szappan stb.

Bécsbe való érkezése után az „Arany ökohöz” címzett fogadóban megszállott, ahol készen várta a szállás, mely állott két szobából, konyhából, istállóból és szekérszínből. Mindezért heti 16 forint 80 denár bért fizetett.

Kísérői azonnal hozzáfogtak, hogy a háztartást berendezzék. Vettek e célból fazekakat, konyhafelzerelési tárgyakat, ivergetek, poharakat, üstöt, bádogtálakat, tányérokat, cukorbotot, gyertyatartót, tűzszerszámot, pléhlámpást, ruha- és pohármosó kefe- ket, serteseprót, fésűket és végül tükörket és két egérfogót. Minthogy sok volt a légy, beszerettek légyfogónyvet is. A felszerelést még kiegészítették fűróval, harapófogóval, kalapáccsal, tüvel, cernával.

Vettek tintatartót, tintát, ítetőt, írotollat, pecsét- viaszt, papírtollt, zsebkést és írománytáskát.

Bécsi tartózkodása alatt a követ szolgálatában állott két városi lovashajdu és két városi szolga. Utóbbiak egyike juhász, másik lovasz volt. Volt még külön sáfárja és kocsisa, valamint füllajtárja. Ezeket Nagyszébenből hozta magával. Bécsben felfogadott! még lakáját is és ennek napi 72 denárt fizetett.

Sok költséggel járt a lovak ellátása, mivel 11 havi bécsi tartózkodása alatt szénáért kiadott 328 forintot, zabért 140 forintot, szalmáért 17 forint 70 denárt. A tűzifa 145 forint 82 denárba, a viasz- és fagygyertyák 32 forint 22 denárba kerültek.

Tartózkodásuk alatt elfogyasztottak 65 forint ára kenyert, 198 forintért húst, 66 forint ára tyúkot. Ritkán került az asztalra kappan, lúd, kacska vagy pulyka. Malacpecsenyét csak egy alkalommal ettek és kivételesen nyulat, foglyot, fűjet, szalonkát, valamint pácolt, vesét, sonkát, vagy kolbászféléket.

MÁRIA TERÉZIA
BRANDY

Abrosz és vászonru GYÁRI LERAKATA

BLAU JENŐ

BUDAPEST, GRÓF TISZA ISTVÁN UCCÁ 11. TELEFON: 180-643

Kívánatra utazómat úgy helyben, mint vidékre vételkényszer nélkül elküldöm.

Tekintélyes összeget költöttek friss és sózott halra, kaviárra, szalonnára, lisztre, sóra, rizsre, árparra, tejfelfe, túróra, tejszóra, zöldségtelére, ú. m. káposztára, petrezselyemre, salátára, retekre, tormára, szárazfűszelésekre, fűszerekre és gyümölcsre.

Mindebből nyilvánvaló, hogy a XVII. században a fogadói élet korántsem volt kényelmes és gondrélküli és így a sáfársággal megbízott egyéneknek ugyancsak lótt a feje, hogy ismeretlen helyen a szükséges holmit rendezsen előteremtse.

Dacára, hogy az utasok önellátásra voltak utalva, a borralvadás szokása ebben az időben erősen dívott. Erre vall az, hogy az utasnép a fogadószemélyzet apró szívességét mindenkor igénybe is vette.

Mielőtt tehát a szobani követ Bécsből haza indul: volna, a fogadósának gyermekeit 6 forinttal ajándékozta meg. A házi szolgáló, a pincér, szakácsnő fejéenként 1 forint 20 denárt, míg a többi cseléd összesen 2 forint 40 denárt kapott. A koldusoktól sem teledkezett meg Klokner és köztük 6 forintot osztott szét. Amikor kocsijuk már a város kapujához ért, még a kapuőrnek is 6 forintot adott.

El sem képzelheti a mai idők igényteljes utasa, hogy háromszáz év előtti utazás mennyi leleményességet, önállóságot és életrevalóságot, valamint az adott helyzettel való megalakultásvitát. Az utasok nem is akadtak fenn, ha ellátásuk bármiben is hiányos volt.

Maga a fogadós a vendég kényelmét, sem elismerését nem is igen kereste. Inkább arra rendezkedett be, hogy a rövid, átmeneti időre betérő vendégeket kielégítse. Még nagy városban is aránylag igen kevés az olyan hely, mint amilyen a wieni „Arany ókor” fogadó, amelyben a hosszabb tartózkodásra betérő vendégnek külön lakrészt adhattak át használatra. Közismertek voltak ezek az állapotok úgy idegenben, mint idehaza. Eppen ez tette indokolttá, hogy az utas, aki hosszabb tartózkodásra valahová készült, szállásáról jóelőre gondoskodjék. Ilyen előrelátó volt a szebeni követ, amikor Eperjésről előreküldte emberét szálláskeresés végett. (Teutsch I.: Bilder aus der Kulturgeschichte der Sachsen.)

Milyenek voltak e tekintetben a hazai állapotok? Élénken megvilágítja a szállásnyújtás körülményeit Báthori Zsigmond erdélyi fejedelemnek Gyulafehérvárról 1581 augusztus 18-án a portái követéhez intézett levele.

Gyulafehérvárra várja a török követet, aki számára elhozza azt a zászlót a szultántól, amely a fejedelemségében való megerősítésének jelképe. Ennélfogva a török követet illő módon kívánja fogadni és a városban elhelyezni.

Ez a jászándék azonban korántsem volt oly könnyűen megvalósítható és maga a fejedelem törte a fejét azon, hogy a magas porta kiüldöztétjét hol és miképpen helyezhesse el illendően. Erre nézve leveleiben egyebek közt ezt írja: „... jó és főszállás kellene, mert a mely házba annak előtte efféle követeket szállítottunk, abban most Geszti Ferenc va-

Alkalmi vétel: Piliiszentkeresztben a Dobogókői út mellett 14 szobás szálloda, étterem stb. bérbé vagy eladó.

Évi bére 1200 P. — Megtekinthető csütörtökön, szombaton vagy vasárnap. Autóbuszjárat a Blaha Lujza térről.

gyon; a kívüli pedig kevés ház vagyon, kiből olyan alkamas szállása lehetne. De mivelhogy Geszti Ferencet abból a házból semmiképpen ki nem szállíthatjuk, azon volnánk, hogy a követet másutt szállítanók. Erre pediglen rendeltünk két házat, hogy ezeknek valamelykébe, ki inkább fogna tetszeni, szállítsuk. Egyik a városon kívül vagyon, Nagy Máté háza, ki elég nagy és bő ház; ebben minden alkalmatosága meg volna: kerte, udvara, káde sátor is vonhatnánk; házat is jó módon megcsináltattuk. Ekkivül mezőcskéje ám csak mellette, kin szolgálai mulatozhatnának. A másik ház itt benn vagyon, ki annak előtte András deák háza volt, most Gergely deáké: az is alkamas öreg (nagy) ház; udvara is elég bő...” (gr. Kemény József: Erdélyország történeti tára, 1845, I. 170.)

Későbbben is utisátraikat vitték magukkal az előkelőségek az útra és így könnyen nélkülözték a fogadókat, melyek a XVI—XVII. században még nem örvevndeztek különösen jó hírnévnek.

Még igen sok helyen a fogadók teljesen ismeretlenek. Amkor a XVII. század végén Koosvározt az első szálló megnyitlt, e fogadónak címerét ugyancsak megbámulták. Egy szakács volt a címerre festve, amint a tülhély és az „roitt fazék” — testéit fazék -- előtt forgoldók. (Apor: Metamorphosis 355.)

Ezekben az időkben e szállóhelyeknek iparszerűségét különben is nem annyira az éjrele betérő utasoknak nyújtott hajlék jövedelmességé, mint inkább az eladott étel és itálemük utáni haszon biztosította. Az egy-két éjszakra betérő utasnép a közös ivóban elterített szalmán töltötte éjszakáit. Ji idoben a kocsiszfinben, vagy az udvarban, a szalmakazal tövében aludtak, hogy a tömegszállás kényelmetlenségéit kevésbé érezzék.

Bizonyos mérvű fejlődést jelentett ennél fogva a fogadós intézményben az a helyzet, amikor a fogadók úgy épültek, hogy a mai idény-, vagy nyári lakások módjára egész lakrészeket bérebeadhettek.

Mindaddig, míg ez be nem következett, az utasnép a szállás fogalmában rejlő lényeggel teljesen meg volt elégedve. Nem kerestek mást, mint nyugodt hajlékot a fardalmak kipihenésére és biztos védelmet a személy és vagyon elleni támadásokkal szemben.

Szálloda- és vendéglőüzemek összes **TISZTIVISELŐ** adminisztrációs munkában jártas lakásért és ellátásért — lehetőségek helyes vióeken — új könyveket feltekint, régieket felülvizsgál. Megkeresések „HUNGARIA” jellegére a kiadóba.

Alapítva: 1936. Centennárius: 1936.

KOSSUCH JÁNOS

BUDAPEST, IX, VÁMHÁZ KÖRÜT 5. SZ. TELEFON: 387-141.

Üveg-, porcellán- és tőzilló-edények, mindennemű vendéglői és szállodai edény. — Diszkrétanyag, üveg- és porcellánkészletek. Üzleti táfák. — Ajkai üvegáranak budapesti főlerakata. — Védjegy: „Magyar Kristály”.

SPRINGUTZ HENRIK

UTÓDÁ OFNER MÁRTON — TOJÁSNAGYKERESKEDŐ

Számos budapesti kővéház, étterem és vendéglő állandó szállítója.

Budapest, VI, Vasvári Pál ucca 10. sz. Telefon: 121-754

Ellenőrizni kell a tanoncok iskolalátogatási könyvecskéjét.

A KIHÁGÁSI TANÁCS 3211/1938. kih. szám alatt hozott határozatával egy, a feliebbezési eljárás összes fórumain keresztül-hajszolt vitára tett pontot, nevezetesen arra, hogy a tanonctartó mester felelős-e a tanonc iskolai muasztásáért vagy sem?

A konkrét ügyben az összes illetékes fórumok egyetmórra arra az álláspontra helyezkedtek a feliebbező mesterrel szemben, hogy

a tanonc kellő ellenőrzése és felelősségvönása nem a szülő, hanem a mester feladata, akinek kötelessége a tanonc ellenőrzőkönyvét rendszeresen átneézni és meggyőződni arról, hogy az iskolai hatóságok van-e valami kifogása a tanonccal szemben, illetve, hogy a tanonc az iskolát rendszeresen látog-tja-e?

A konkrét ügyben beigazolást nyert, hogy a mester ezt az ellenőrzést nem gyakorolta s így természetesen nem alkalmazta azokat a fogyelemi rendszabályokat sem, melyek a tanonccal szemben alkalmazhatók, kövekezésképen a mestert kötelességmulasztásért marasztalni kellett. Ebből következik: mesterek minden héten nézzék át a tanoncok iskolai ellenőrzőkönyvecskéjét. Egy pillanatnyi munka ez s vele megtakarítható egy sereg felesleges szálladgálás, bírság, de ami a legfontosabb, rászorítható a tanonc arra, hogy az iskolában tényleg tanuljon, ha már őt a munkától elvonják.

A tanoncok szabadságolása.

TUDVALEVŐ DOLOG, hogy a tanoncnak évente 14 nap szabadság engedélyezendő. A leventék nyaralatlása részére Balatonaligán egy 280 személyt befogadó épület emeltetett. A főváros katonai parancsnoksága főhívta ipartestületünket, kö-zöljük tagjainkkal, amennyiben leventéiket nyaralatlai óhajtják, tejenként 30 P lérítés ellenében augusztus 12-étől szeptember 7-éig a balatonaligai levente üdülőbe jelentkezni lehet.

Az oktató katonai parancsnokot és az étkezés vezetőjét, valamint a szükséges személyzetet a fővárosi katonai parancsnokság rendeli ki.

Jelentkezni május hónap 20-áig lehet ipartestületünkben.

Előjárásági ülések.

AZ ÚJONNAN MEGVÁLASZTOTT előjáráságunk március hó 22-én tartotta első ülését.

Az ülésen Malosik Ferenc elnökölt, akit a tagok meleg ün-nepelésben részesítettek. Jegyzőkönyvitelesítők: Szabó Sámuel és Bertha Gyula lettek.

Malosik Ferenc az ülést a következő beszéddel nyitotta meg:

LÁSZLÓ SÁNDOR

PAPLAN-, MATRAC- ÉS AGYNEMÚGYÁR
Budapest, VIII, Vas u. 14. — Alapítatlott: 1898.

Mélyen tisztelt Előjárásági!

Előjáráságunk mai ülésén az első szó a hazafi örömszava lehet, hogy ezeréves országunk egyik részénél végződik ismét megcsontított országunk határa. (Éljenés.)

Külön öröm e boldogság, hogy ezen ezeréves határ egy nagyományos barátságot ápoló nemzeteli füz egygve bennünket.

A magyar-lengyel határnak közgazdasági és idegentorgalmi jelentősége van, mert hiszen a nagy német nép egyeselese nyugat felé teljesen elzárta útjainkat.

Lengyelország felé és azon túl gazdasági terményeinknek új piacot lehet szerezni és viszont északi nepek idegentorgalmának közvetlen nyitott kapuja a közös magyar-lengyel határ.

Leleskítő öröm az, hogy ezek az érzesek lengyel kartársainkban is élnek, aminek tanuje az a távirat, amelyet Marencich Ottó elnökársam címén ipartestületünkhez intéztek.

E táviratban foglalt meleg üdvözlést testületünk nevében Marencich Ottó ugyancsak táviratlilag köszönte meg. (Éljenés.) Igen tisztelt Előjárásági!

Öszinte örömmel köszöntöm az újonnan választott előjáráság tagjait és szívből kívánom, hogy a megválasztásukhoz fűzött reményeket maradéktalanul váltssák be és közérdekű munkásságukhoz adjon a jó Isten kitartást, egészséget és nyhntása gondjaitak, hogy minél szabadabban foglalkozhassanak iparunk és tagtársaink ügyeivel.

Ipartestületünk volt előjárásága az elnökéggel karöltve nagy és eredményes munkát végzett, azonban azokat a célokat, amelyeknek megvalósítására állandóan törekedtünk, még nem értük el. Viszont céljaink megvalósulása előtt állunk és éppen ezért szeretnénk, ha tiszteit Előjáráság minden erejével és bizalmával támogatón az elnökéget felelősségteljes munkájában.

A megválasztott előjárásági tagokat külön-külön értesítetük erről és az értesítéshez a bizottságok ügyrendjét csatoljuk.

Előjárásági tagjaink egy része az egyes bizottságokban is szerepet kapott és azért csatloltuk az ügyrendet, hogy tisztában legyenek a bizottságok munkameteivel.

A törvényes rendelkezések, de alapszabályaink is megkövetelik, hogy előjárásági tagjaink az üléseken megjelenjenek, amennyiben ebben akadályozva volnának, úgy mentésk ki magukat.

Én, a magam részéről azt szeretném, ha minden ülésen előjáráságunk valamennyi tagja megjelenne jó egészségben, azonban, ha mégis a megjelenésben akadályozva volnának, kérem, mentésk ki magukat, hogy azt a szankcióit, mely szerint „az az előjárásági tagot, aki igazolatlanul három ülésen nem vett részt, törölni kell és helyébe pótlótat kell hívni”, ne kelljen alkalmazni.

Érdekeink is megkívánják azt, hogy előjárásági tagjaink minél folyamatosabban és részletesebben ismerjék meg az ipartestület tevékenységét, így tagjaink között a hasznos, teivilágosító szerepet be tudják tölteni.

Kérem hozzájárulásukat ahhoz, hogy az ülésekre a póttágoakat is meghívhasam, hogy lássák, hallják és tapasztalják azt a munkát, amelyet az előjáráság végez, hogy abban az eset-

AMICA RT. SZESZECET-GYÁR

CUKORNAGYKERESKEDŐ

ALAPÍTÁSI ÉV: 1922

Iroda és gyártelep: XIII, SZEGEDI ÚT 26. TEL.: 29-10-77

Gondoljunk jövönkre: lépjünk be a Nyugdíjgyesületbe!

ben, amikor a rendes ígerek sorába meghívhatnák, már ismerősek legyenek az előjáróság munkakörével és szellemével.

Ezekután javaslatot tett a szakosztály-elnökség és a kerületi elnökök megválasztására, amelynek eredményéről külön cikkben számolunk be.

A napirend során Ballai Károly vezető jegyző ismertette Németh Aladárnak táviratát és levelét, amelyekben kijelentette, hogy ipartestületi alelnökké választásáért hálás köszönetet mond és öszinten sajnálja, hogy körülményei miatt nem tudja vállalni. Mint ahogy Németh Aladár több tisztségviselés után is megmaradt elhatározása mellett, március 24-ére alelnökkéválasztó rendkívüli közgyűlést hívott össze az előjáróság.

A többi napirendi tárgy között Öv. Téglassy Ernőnek 1000 pengő segélyt szavazott meg; a légóalmi tanfolyam előadójának pedig köszönetet szavazott az előjáróság.

A levénteletzmény a honvédelemről szóló (1939:II.) törvényben.

1939. ÉVI MÁRCIUS 4-ÉN hirdették ki a honvédelemről szóló új törvényt, amely a magyar honvédséget újóbt megszerzei.

Ezen törvénybe iktatott az általános levénteletlelezzeti ség is.

Eszerint: minden 12 éves ifjú mindaddig míg katonai szolgálati meg nem kezd, levénteleteles. Azon évi augusztus 31. napjáig, amelyben a gyermek 12 életévét betölti, levénteleteleztségének nyilvántartásba vétele végett be kell jelenteni. A levénteleteles lakóhelyének minden változását jelenteni kell annak az évrnek végéig, amelyben az ifjú 18. évét betölti a szülőnek (gyámnak) vagy munkaadójának, 18. életévéen túl maga az ifjú tartozik a bejelentéseket eszközölni. (8. és 11. §.)

Ugyancsak a szülő (gyám) vagy munkaadója köteles gondoskodni arról, hogy a háztartásában élő, gondozására bízott ifjú levénteleteleztségenek eleget tegyen. A levénteleteleztséget teljesítésére kell szabadidőt kell biztosítani és ezért a levénteleteles hátrány nem érheti, munkából, szolgálatból elbocsátani nem szabad, viszont a levénteleteles az összefüggő gyakorlati vagy összefüggő kiképzés tartamára díjazást nem igényelhet. (11. §.)

A honvédelmi miniszter az illetékes miniszterrel egyet-érte, két vagy több olyan vállalatot, amelynél az állandó alkalmazottak száma övenet meghalad, arra kötelezheti, hogy együttesen létesítsenek és tartsanak tónt a levéntekepzés céljára szükséges — teherbíróképességüknek megfelelő — berendezéseket vagy elhelyelt a levéntekepzés céljára hozzájárulást fizessenek. (12. §.)

A levénteök formaruhat az államkincstár törhére kaphatnak. (10. §.)

A levéntekelelezzéssel kapcsolatos egyesületi élet országos megszervezését és irányítását a honvédelmi miniszter az érdekeit miniszterek bevonásával a közoktatásügyi miniszterrel intézi.

A 18. életéket be nem töltött levéntekelelesek az iskolai hatóságok felügyelete alatt álló egyesületeken, valamint cserkészcsapatokon kívül egyesületeink vagy bármily más megjelölésű egyesületi jellegű szervezetnek (1938:XVII. tc. 1. §.) tagjai nem lehetnek. Ez a rendelkezés azonban nem akadályozza meg, hogy a 18. évrnél fiatalabb levénteök — engedéllyel — sportegyesületekben edzést ne folytathassanak és igazolt versenyzők ne lehessenek.

A levénteökre vonatkozó fejelelmi szabályokat a honvédelmi miniszter a közoktatásügyi miniszterrel együtt állapítja meg. (13. §.)

**Pálpuszta sajt
Heller doboz
emmenthali
Derby sajt**

vendéglőkben
nélkülözhetetlen

A szakosztályok elnökségei és a kerületi elnökök.

ELŐJÁRÓSÁGUNK március havi ülésén megalkította a szállodás- és vendéglős-szakosztályait. A szállodás-szakosztály elnökéül Marencsik Ottó, alelnökéül Németh Aladár; az egyik vendéglős-szakosztály elnökéül Miklós Józsefet, alelnökéül Csáködi Jánost, a másik vendéglős-szakosztály elnökéül Klein Jánost, alelnökéül Leimert Ferencet választotta meg.

- Kerületi elnökökú a következők választottak meg:
- I. kerület: Mittl Sz. Ferenc, Szabó Sámuel.
 - II. kerület: Guttenberger Antal, Tóry György.
 - III. kerület: Móser József, Bárczy Mihály.
 - IV. kerület: vitéz Miklós József, Lendvai József.
 - V. kerület: Szilavek Károly, Major Károly.
 - VI. kerület: Démusz János, Németh Aladár, Vajda Andor, Gráf János.
 - VII. kerület: Bertha Gyula, dr. Láng Lajosné, ifj. Fűr István.
 - VIII. kerület: Csáködi János, Lukács Antal, Orbán Zoltán.
 - IX. Klein János, Köhalmi György, Stéger Károly.
 - X. kerület: Leimert Ferenc, Szűcs József, Kuchtics I. Pál.
 - XI. kerület: Gruber Emil, Szűcs Lajos, Járányi Gyula.
 - XIII. Babicz Gyula.
 - XIV. kerület: Belházy Ferenc

A gyermeknevelési pótlék nem számítható be a munkás javadalmazásába.

A CSALÁDI-BÉR, ILLETVE A GYERMEKNEVELÉSI PÓTLÉK összegét a MABI és az OTI nem számítja be a munkavállalók illetményébe, vagyis a járulékosztályba való sorolásánál nem veszik figyelembe azt az összeget, amit a munkavállaló mint gyermeknevelési pótlékként kap. A társadalombiztosító intézmények magasabb szociális szempontokból nem számítják be az egyes munkavállalók javadalmazásába ezt az összeget és a járulék megállapításánál kizárólag csak a munkavállaló tényleges jövedelmét veszi alapul, amelyben a gyermeknevelési pótlék összege tehát nem szerepel.

A budapesti szállodák és vendéglők osztályozása az adóalapokra vonatkozóan.

A POLGÁRMESTER UR 66 483/1939. VI. számú rendeletével a kereseti adózás szempontjából a következőképen csoportosította a fővárosi szállodákat és vendéglőket:

I/A. osztályba tartoznak: Dunapalota-Ritz, Hungária, Palatinus, Szent Gellért szállodák;

Elismert a legjobb
FIUMEI kávé, tea
FIUMEI KÁVÉBEHOZATALI TÁRSASÁG
Központ: V. Gresham-palota. Telefon: 185-939

Szt. LUKÁCS gyógyfürdő és gyógyszálló
a reumás betegek évszázados gyógyhelye.

Télen, nyáron nyitva
Telefonszám: 1—560—80

Vigyázzunk egészségünkre és épségünkre. Baleset ellen védekezz!

Dunapalota-Ritz, Hungária, Paletinus és Szent Gellért szállodák felső éttermei, valamint a Piccadilly étterem.

I/B. osztályba tartoznak: Astória, Bristol, Carlton és Royal szállodák; Dunapalota-Ritz, Hungária és Szent Gellért szállodák polgári vendéglője, az Astória, Bristol, Carlton és Royal szállodák felső éttermei, a „Kakuk” (Attila krt. 22), a „Kis Royal” (I. Márvány u. 19), a „Renaissance” és a „Debrecen” éttermei, valamint a 40 személynél többet foglalkoztató vendéglők.

II/A. osztályba tartoznak: Britannia, Dália, Margárita, Pannónia, Szent Lukács Thermál és Vadászúrt szállodák;

a Carlton szálloda polgári étterme, a Britannia, Pannónia, Szent Lukács Thermál és Vadászúrt szállodák felső éttermei, valamint a 30—40 főnyi személyzetet foglalkoztató vendéglők.

II/B. osztályba tartoznak: Bellevue, Belvedere, Continental, Imperial, Metropole, Nemzeti, Palace és Park szállodák;

a Britannia szálloda „Szondy” sörözője, valamint a 20—30 főnyi személyzetet foglalkoztató vendéglők.

III. osztályba tartoznak: Atlantic, Centrál, Corvin, Császár-fürdő, Erzsébet királyné, Erzsébet Sósfürdő, Esplanade, Flume, István király, József főherceg, Lloyd, Meránó, New-York, Rió, Svábhegyi, Szabó és Westend szállodák;

a 10—20 főnyi személyzetet foglalkoztató vendéglők.

IV. osztályba tartoznak: Adria, Andrássy, Arlon, Balaton, Bátori, Belvárosi, Berlin, Bréma, Budapest, Cilly szállodák;

Erzsébetfürdő, Európa, Éden, Fehérvári, Györi, Király, Kórna, Kőbányai, Központi, Kis-Lukácsfürdő, Nap, Otthon, Rex, Róma, Rudasfürdő, Savoy, Siótok, Splendid, Szarka, Szent Imre fürdő, Tátra, Terminus és Viktória fogadók;

a 10 főnél kevesebb személyt foglalkoztató vendéglők.

Sikertelen segédi vizsgálat ismétlése.

A 78.000/1923. K. M. SZ. RENDELET 186. szakasza értelmében a tanoncvizsgáló-bizottság határozata ellen jogorvoslatnak vagy panasznak helye nincs. A sikertelen segédi vizsgálat következtében a segédi gyakorlatnak meghosszabbítására vonatkozó határozat tehát jogszerű. Nincsen olyan jogszabály, amely lehetővé tenné ilyen esetben a meghosszabbított szakbavágyó gyakorlati idő megrövidítését. Nincs akadályva azonban annak, hogy a sikertelenül vizsgázó egyén a vizsgálatot követő hat hónap elteltével az 1922-XII. tc. 107. szakaszának megfelelően újabb segédi vizsgálatra jelentkezék. (21.730/1938. III. lp. M.)

Kihágást követ el, aki segédeinek pontos időben történő be-, vagy kijelentését elmulasztja.

AZ IPARTÖRVÉNY ÉRTELMEBEN az iparos tartozik tízennegy napon belül segédeinek be- és kilépését az ipartestületnél bejelenteni és az alkalmazott munkakönyvét lebélyegezni. Meg kell állapítanunk, hogy számos tagunk nem tesz eleget ennek a kötelezettségének, vagy csak jóval később.

Felvetemzeljük tagjainkat, hogy ezen be- és kijelentési kötelezettség teljesítésének elmulasztása kihágást képez, amelyet pénzbírsággal büntetnek.

Amennyiben valaki a be- és kijelentési kötelezettségének nem tett eleget, akkor elég, úgy az utólagos igazolásnál csak akkor van helye, hogyha az iparos az Országos Társadalombiztosító Intézet hivatalos igazolványával igazolja a munkaviszonyt.

Az ipartestület az OTI-igazolás alapján a munkaviszonyt utólag csak akkor igazolhatja, ha az OTI írásban igazolja, hogy a be- és kijelentés a segédi szakbavágyó gyakorlatnak az igazó-

lást kérő által megjelölt kezdő- és végpontja után legfeljebb 8 nappal történt az OTI-nál, valamint, ha az ipartestületi rendelkezésére álló egyéb adatok a bizonyítvány adataival ellentétben nem állanak.

Az OTI ezentúl az erre a célra kiállított bizonyítványokban nemcsak a biztosítási jogviszony tartalmát tünteti fel, hanem azt az időpontot is megjelöli, amikor a munkába belépést, illetőleg a munkából kilépést a munkaadó bejelentette.

Mindazokat, akik ezen felszólításunk ellenére nem fogtak be- és kijelentési kötelezettségüknek eleget tenni, könyvtelen leszünk a fennálló törvényes rendelkezések értelmében kihágóért illetékes helyen feljelenteni.

Borpalota Rt.

Budapest, VI. Király uca 26. Telefonok 114.044, 118.46

Ajánlja kiváló minőségű márkás
táborlati palackozva és hordóitételben

Prima hasított tölgyfából boroshordók minden nagyságban, bortécsérek és kannák nagy választékban.

LAPOSA ANDRÁS kádármester
Budapest, VIII, Kálvária tér 15. Telefon: 137-457.

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS ELEKTROMOS MŰVEI BEMUTATÓ HELYSÉGEIBEN:

V. Honvéd uca 22. sz.

II, Margit körút 15. sz.

VIII, Baross tér 2. sz.

készséggel szolgálnak tanácssal

villamoskészülékek vásárlása ügyében,

építkezésnél,

átalakításoknál

a villamosvezetékek szereltesítésére vonatkozólag

világítási berendezések készítésére, javítására.

Felvilágosítást adnak

a villamoskészülékek fogyasztásáról, használatáról

Villamos lézshelyek,

szétfűzőlapok,

toróviztartók,

háztartási hűtőszekrények

részletfizetésre vásárolhatók

Bemutatók nyitva: télen d. e. 8-tól 2 óráig, nyáron d. e. 8-tól 3 óráig és d. u. 4-től 6 óráig.

V. Honvéd uca 22. sz. alatt ismertetett előadások

a villamos fűzésről,
a villamoskészülékekről,
a jó világításról.

28

CIFKA JÓZSEF

PINCÉZGADZASÁGI CIKKEK SZAKÜZLETE

BUDAPEST, V. VILMOS CSÁSZÁR ÚT 48. SZ.
TELEFONSZÁM: 122-8992.
Parafadugó — önkupak — címke.
Borszivattyúk, szűrőgépek és az
összes borkezelési anyagok.

Lengyel kartársak üdvözlése.

VARSÓBÓL MELEGHANGU TÁVIRAT érkezett Marencich Ottóhoz abból az alkalomból, hogy a lengyel-magyar csapatok az ősi közös határon találkoztak. Szaniawski elnök, a lengyel nemzeti szállószervezet (Naczelnak Organizacja Hotelowa) nevében küldte a táviratot, amely szerint „a közös lengyel-magyar határnak örülve, magyar szállodás kollégáinknak legszívesebb baráti üdvözlésünket küldjük”.

Erre Marencich Ottó elnök a következőket válaszolta: „Szívbeli örülve a nemes lengyel kollégák távirati szélszörflésán, legőszintebben visszonom a magyar szállodások nevében a baráti üdvözlőket és mélyszégesen kívánom az igaz kartársi érzelmek fenn-tartását.”

Remélhető, hogy az értékes külföldi kapcsolatok, amelyeknek kifejlesztésén Marencich Ottó, mint a Szállodások Nemzetközi Egyesületének elnöke annyit fáradozik, különösen lengyel vonatkozásban egész vendéglátó-iparunkra nézve értékes eredményekkel fognak jární.

Mussolini a ceglédi vendéglősökhöz.

A CEGLEDI VENDÉGLŐSÖK hódoló távirattal fordultak az olasz kormány feléhez, Mussolinhoz, megköszönvén barátai támogatását nemzetüknek.

Az olasz nagykövet, Vincí gróf a minap értesítette Nagy Sándort, a ceglédi vendéglősök elnökét, hogy Mussolini megkapta táviratukat és köszöni a kifejezett figyelmet és tisztelget.

Vámosy Zoltán dr. visszavonul.

AZT A HIRT KAPTUK, hogy Vámosy Zoltán dr. lemond az Országos Balneológiai Egyesület elnöki állásáról és a tanév végén elhagyja az egyetem gyógyszeriani katedráját is, valamint több más jelentékeny hivatali és közéleti pozícióját. Vámosy professzor hosszú évtizedeken át valóban nagyon sokat tett a magyar tudomány, a vendéglátóipar és különösen a fürdőélet fejlesztése érdekében. Mindig a nálunk ritka alaposág, a legkisebb részletekbe való elmélyedés jellemezte munkásságát a nagyvonalú tervelben is. Míg szinte klasszikus mintául szolgált az a tanulmányai, amelyek a vendéglátóipar, illetve a fürdőügy európai nivójának eléréséről írt. A Balaton igazi értékeit sem tudta nála jobban méltatni senki, nemcsak tudományos, hanem népszerű ismeretterjesztő cikkeiben is, aminő báró Wlassics Tibor Balatoni Almanach-jában is jelent meg. 1900 óta szerkeszti a Magyar Orvosi Archivumot és 1923 óta a nagytekintélyű Orvosi Hetilapot. A Magyar Tudományos Akadémia tagja. Egyik alapítója és társelnöke az Idegenforgalmi

Érdekliségek Szövetségének. A több mint 40 év óta fennálló Balneológiai Egyesület súlyát és eredményeit állandóan növelte. Vámosy eszméje volt a balatonfüredi Orvos-hét is, amely az ország minden részéből évente a Balaton melle vonzza a tudósokat és az orvoshallgatókat. Neje Eleőd Karola kiváló festő-művész, fia a nyugatmagyarországi harcok hősi áldozata lett. Nemrég az egyetemi és más hatóságok melegen ünnepelték Vámosy 70 éves születése napja alkalmából. Remélhető, hogy ha az egyetemről vissza is vonul, az orvosi sajtó és társadalmi élet még sokáig megtarthatja bős és közhasznú működését.

Az ipartestületi szék az árrombolók ellen.

A BALATONFÜREDI IPARTESTÜLET február 12-én tartott évi közgyűlésen az indítványok során foglalkozott az ipartestületi szék intézmény kibővítésével és a vidéki iparosok hitel-ellátásával.

A közgyűlés az ipartestületi szék intézményének további fejlesztését szükségesnek tartotta és evégből megkereste az Ipartestületek Országos Központját, hogy az ipartestületi szék hatáskörének kibővítése érdekében járjon el az iparügyi kormányzatnál.

Határozatában kérte: jogosíttassák fel az ipartestületi szék arra, hogy az árrombolókat, valamint az ipartestületi szakosztályok által józan kalkulációval megállapított irányárakat meg nem tartó iparosokat büntethesse. Kérte továbbá, hogy a kari tisztesség ellen vétő iparosokkal szemben eljárasson, úgy-szintén azokat az ipartestületi tagokat is felelősségre vonhassa, akik egymással szemben meg nem engedhető módon viselkednek, pl. akik mások munkáit elcsábítják, mások munkáját becsmerlik.

A vidéki iparosok hitel-ellátásával kapcsolatban kérte a közgyűlés, hogy az Iparosok Országos Központi Szervezete (IOKSZ) költéséges és nehézkes eljárása miatt az általam a vidéki kézművesiparosok részére nyújtott összeget bocsássa az OKH rendelkezésére, hogy az OKH a vidéki fiókjai útján bonyolíthassa le a vidéki kisiparosok hitel-ellátását.

Idegenforgalmi újítások a cseh területen.

A FELOSZLOTT CSFHSTI OVÁKIA idegenforgalma területre és jelentőségre nézve is természetesen egyaránt megfogytakozott. Érthető tehát, hogy a kormányzatnak nagy gondot okoz az idegenforgalom mostani helyzete és különféle intézkedésekkel igyezkzik egyfelől az idegenforgalmi iparágak teljesítő-képességét fokozni, versenyképességét emelni, másfelől pedig kedvezőbb külföldi kapcsolatokat teremteni.

Ilyen intézkedéseket tartalmaz az a rendelet is, amely a vendéglátóiparnak köteleességévé teszi a közegészségügyi elő-

**SÖRCSAPOK szerelvények
javítások**

MIKA RÉZÁRUGYAR

BUDAPEST, VII, KAZINCZY UCCA 47. SZ. TELEFON: 14-28-27

írások legpontosabb betartását, továbbá az ételek és italok jó minőségének biztosítását. Az idegenforgalmi és sportidőpontosan jelentős helyiségekben a vendégátalajparosok kitágas-talan kiszolgálásáról, ellátásáról és átlagban az átlagosnál ma-gasabb színvonalú tartoznak gondoskodni. A kerületi hatóságok minden üzemet ellenőrizni fognak és joguk lesz arra is, hogy az üzemtelejdonosokat bizonyos, szükségeseknél helyi berende-zések és felszerelési tárgyak beszerzésére kötelező erővel utasítsák.

A németbirodalmi államvasutak új utazási írodát nyitottak Prágában s ennek felavatása február közepén ment végbe nagy ünnepséggel. Az idegenforgalmi szervezetek Németországban nagyszabású, társadalmilag is elatamasztott vendégtoborzó moz-galmat indítottak és amerikai munkásságukat ugyancsak jelen-tekényen megerősítették. Persze a „váraletlen” újabb események nagy változásokat hoznak az idegenforgalom terén is; a propa-ganda teljesen német irányítás alá kerül és más országokban dolgozik jobban, mint eddig, így Amerika helyett inkább Japán, továbbá olasz, spanyol, magyar stb. területeken.

Idegenforgalmi előadás.

VARGHA FERENC DR., a Magyar Folyam és Tengerhajózási Rt. felelőseje veiteltképes előadást tartott a Nemzeti Egység Pártja V. kerületi helyiségében. Ritka szép, nagy gonddól és művészi érzékkel készített színes fényképek veiteltte az elő-adó külföldi utazásairól, főképpen az északkeurópai kikötők óriási méreű hajózási forgalmáról. Vargha dr. tárgyrökrének minden részletét alapos ismerettel tárta fel és amellett sohasem volt unalmas az anyag, sőt mindvégig leköttörte a hallgatóság figye-lmét közvetlen és ötletes beállításával. Az előadásért a női kul-túrális és szociális csoport egyik vezetője: Kovács Lya mon-dott meileghangú köszönetet.

Fürdőügyi kongresszus.

AZ ORSZÁGOS BALNEOLÓGIAI EGYESÜLET április 28—29-én tartja idei országos kongresszusát Szentkirályi uca 25. szám olait, az Orvosegyesület székhelyében. Eddig 8 előadást jelen-tenek be a kongresszusra, többi közt az orvosi rendtartás és a fürdőtervény módosításáról, hazánk ásványvizeiről, a vendég-átalajpar és a fürdőügyi kapcsolatairól. Az előadók között szere-vel Pálzsei Jenő dr. miniszteri tanácsos, a Balatonai Intéző Bi-zottság vezetője és Saxlehner András. A kongresszus tagjai kiürülnak a Velencei tóhoz és Szekesbathvárra is, ahol a szállókat, fürdőket tanulmányozzák.

Balatoniak gyűlése.

A BALATONAI EGYESÜLETEK SZÖVETSEGE iklódy Szabó János elnökelével tartott ülésén az elnök és Tóvissy Ernő dr. ügy-vezető alelnök tettek jelenést a folyó ügyekről. Az Országos Magyar Idegenforgalmi Hivatal átiratot küldött, amely szerint új módszerrel fogják a Balatonai Sportnethet rendezni, hogy az job-ban szolgáihassa a fürdőszézon meghosszabbítását; Hallóssy István, az OMH elnöke más fontos reformok előkészítését is közölte. A kereskedelmi miniszter leiratában azt az értesítést küldte, hogy a balatonai közlekedés ebben az évben javulni fog. Külön fordívatokat lesznek a többi közt Budapest déli pályá-udvárról, 1410 órákor gyorsvonat indul a Balatonra és 78 órá után érkezik a Déli p. u.-ra. Brunner Vilmos, a Balatonai Hajózási Társaság igazgatója a hajózási reformjáról adott távilvilágosítást, egészen az OMH-ig fog közlekedni. A Szövetség lapja, a Balaton Kurír, amelynek új főszerkesztője Tóvissy Ernő és új fő-munkatőrséje Irénisz Gyula. Megmaradt a régi főszerkesztő iklódy Szabó János, szerkesztő pedig Mosonyi László. A Szövet-ség összeállította a fontosabb balatonai tennivalók jegyzékét és

főlterjesztést tett a kereskedelmi miniszterumba. A balatonai szállóadók, penziók, vendéglők és villatulajdonosok adó- és egyéb terneinek könnyítéséről is javaslatokat tett.

A dán idegenforgalom pénzügyi mérlege.

A DÁN KORMÁNY hivatalos kimutatása szerint a külföldi vendégforgalomból származó bevétel 1938-ban 36 millió korona-nál tett ki — majdnem pontosan annyit, mint Magyarországon —, ó millióval, vagyis 20%-kal többet, mint 1937-ben. 1933 óta ál-lando és fokozatos javulás észlelhető. Az idegenforgalmi be-vétel akkor még csak 19 millió volt; az emelkedés 1938-ig 17 millió dán korona, tehát csaknem 90%.

A svájci idegenforgalom utolsó adatai.

VISSZAESETT MUTAT a svájci Szövetségi Statisztikai Hivatal hivatalos kimutatása szerint az 1938. év utolsó hónapjának ide-geenforgalma 1937 azonos időszakához viszonyítva igaz, hogy nem sokat. 118.500 ággval rendelkező 6037 vendéglátópari üzembem kerekben 172.000 érkezőst és 909.000 eltöltött éjszakát számláltak össze. Amint az összehasonlító táblázat mutatja, az érkezősek száma 3600-zal, vagyis 2%-kal, az eltöltött éjjelek száma 9000-rel, vagyis 1%-kal csökkent.

A vendég lakóhelye	Érkezősek száma 1937 dec.	Érkezősek száma 1938 dec.	Eltöltött éjjelek száma 1937 dec.	Eltöltött éjjelek száma 1938 dec.
Belföldi	104.217	104.779	418.749	426.546
Külföldi	71.637	67.465	499.597	482.504
Összesen	175.854	172.244	918.146	909.050

Mint kevés kivétellel az egész 1938-as esztendő folyamán, decemberben is a belső idegenforgalom gyarapodása és a külföldről származó vendégforgalom csökkenése tapasztalható: a belföldi vendégek eltöltött éjszakáinak száma 8000-rel növekedett, a külföldieké 17.000-rel csökkent. Főként a Francia-országból származó vendégforgalomban állott elő észrevehető hanyatlás, de az angol és belga vendégek is kevesebb időt töltöttek Svájcban, mint 1937 decemberében. A külföldi vendégforgalom visszaesése az érkezőseknél 5,5%-ot, az eltöltött éjjeleknél 3,5%-ot tesz ki.

Az idegenforgalom üzembemek szerinti eloszlását a kö-vetkező összeállítás mutatja.

Az üzembem neve	Nyitva levő üzemek száma	Vendégágyak száma		Érkezősek eltöltött éjjelek		
		Belföldi	Külföldi	Belföldi	Külföldi	
Szálló, fogadó	5.195	98.501	99.469	62.641	264.807	356.385
Penzió	753	13.468	4.734	4.188	60.866	67.208
Szanasatórium	91	6.507	576	636	100.873	58.911
Összesen	6.037	118.476	104.779	67.465	426.546	482.504

A vendégágyak átlagos foglaltsági arányszáma az előző év azonos időszakához képest alig változott:

Az üzembem neve	100 rendelkezésre álló ágyból foglalt volt		100 meglévő ágyból foglalt volt ¹	
	1937 dec.	1938 dec.	1937 dec.	1938 dec.
Szálló, fogadó	19,9	20,3	12,1	12,0
Penzió	28,6	30,7	18,5	19,7
Szanasatórium	80,4	79,2	79,3	79,1
Összesen	24,2	24,8	15,1	15,1

¹ A zárva tartott üzemek beteszámításával.

WINTER TESTVÉREK, horganykereskedő

Városi Iroda és eladás: VII, AKÁCSFA U. 45. TEL.: 136-132.

Ajánl kiváló minőségű ur-ó a dalmi fajborokat, cse-mege- és ürmőborokat, minden mennyiségben a legolcsóbb napl árkon. — Tegyen próbarendelést.

LIFT

Freissler Antal
BUDAPEST, VI., HORN EDE UCCA 4. SZÁM

Alapítva: 1896-ban
Felvonó- és Gépgyár Rt.

**12.000 felvonó
működésben**

**Mindenemű személy- és teherfelvonók, személy- és
teherpaternosterek, felligyelet, karbantartás, javítás**

A nagy svájci kiállítás.

HATALMAS ARÁNYU előkészület folyik arra a kiállításra, amely május 6-án nyílik meg Zürichben. Már közből is, hogy a modern fejlődés milyen nagyszabású seregszemléje lesz a zürichi kiállítás. Ennek alkalmából különleges svájci ünnepségek is fogják tartítani az eseményeket, főképp június 10 és 11, 19—21, valamint július 3—5 között. A híres svájci lovasok is érdekes versenyt rendeznek. Június 30-tól július 11-ig világ-bajnoksági lövészverseny lesz. A szabadtéri előadások sorából kiváltképp Calderon Nagy vígjátékát, amelyet az elsiedelni baroktkor előtt július elejétől szeptember végéig minden este és szombat este bemutatnak. (Zürichből Einsiedelbe 1 órai az út.) A május 6-iki megnyitásra Svájc minora részéből sokszínű statéták érkeznek, gyalogosok, futók, lovasok, evezősök, motorkerékpárosok, autósok és repülők a különböző kantonok zászlóival, csillagformában. Természetes, hogy a világhírű svájci vendéglátóipar különösen kitész magáért a zürichi kiállításra.

Vendéglő és szálloda a művészetben.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT nagy tavaszi kiállításán egész termet megtöltő képet láthatunk, aminek témája a vendéglátóiparral kapcsolatos. Magától értődik, hogy ez a körülmény elsősorban a kiállításra elitogatott tárgyak művészi értékének köszönhető. A képek mostora, akiről lapunkban már megemlékeztünk, Haranghy Jenő festőművész-tanár. A Múcsarnok XII-k termben nem kevesebb mint negyvenöt alkotást állították ki s ezek így egymás mellett az artisztikus élvezeten kívül érdekes összehasonlító áttekinlést s a vendéglátóiparra nézve különleges tanulságokat is nyújtanak. Megmutatják a helyes utat a modern magyar helyiségek ékítésében, elénk tárják, hogy idegentforgalmi nézőpontból is mi a praktikus tennivaló, mi az igazán idevaló és nem a vásári, álmaigay kontármunka. Okos és szép, amellet kedvas humorú propaganda a magyar boroké azokon a színes ablakterveken, amelyek a Britannia-szálló részére készültek. Ezen a tizenöt színes tusrajzon kívül még hasonló hét kép van ott a Britannia-szálló borozójából, továbbá üvegablak-terv ugyancsak a Britannia notás terméből és hat remek fafestmény vázlata is. A Shakespeare-darabokból vett témák nagyszabású képeit angol és más külföldi szakértők is megcsodálták már és az ünnepes megnyitón Karafílh Jenő dr. főpolgármester a vázlatokról

— azonnal fölismerve és elismerve értéküket — konstátálta, hogy ezek a Britannia kiúñő sorozatának első ütleitormái. Van itt egy „Mátyótlánc” is mint üvegablak-karton és egy másik színes ablakvázlatos „Mátyótlánc”, továbbá „Gyöngyösokréta”, meg színes tusrajz „Mátyás király és a kolozsvári bíró”, „Mátyás király és a cinkotai kántor”, aztán „Egyszer volt Budán kutyavásár” zamatos témájával. Kiemelést érdemelnek a színes Menükártyák Két megkapó „Boszorkánykonyha” is van. Az Öreg házaspár, a Szépségverseny, a Nocturno, az Iduli, a Csőrök és az Ismerkedés című tempera- és színes tusrajzok meg a eladók. Talán legmulatságosabb a 409. számú emléklap, amelynek címe: „Nagymesterünk párizsi megjelzőlő látogatása emlékére a Lukulus-rend tagjai 1937.”. Ezen látjuk a párizsi George V., a Ritz-szálló és egyéb híres francia fogadókt, vendéglők szimbólumos alakjait szellemes karikatúrában. Az egész terem igazolja, hogy a magyar vendéglátóiparnak igenis van érzéke a magasrendű művészet iránt és a keilő áldozatkészség sem hiányzik a maga helyén.

A kiállítás többi része, amelyről kritikát írni nem a mi földadatunk, nagyobbára megérdemli a gondos megtekintést. Különösen az első teremben, amely a „Művészvacsoara” című nevezetes kép mellett klasszikus mesterek műveit tárja elénk és a XI. teremben a korán elhunyt Pólya Tibor negyvenöt derűs képe. A kiállítás anyagát Komáromi Kacsz Endre festőművész és vitéz Székely Károly szobrászművész rendezte.

T. K.

Újabb fejlődés az angol idegentforgalomban

AZ ANGOL IDEGENTFORGALOM- ÉS IPARFEJLESZTŐ TÁRSASÁG nemrég összehasonlító statisztikát tett közzé a legutóbbi évek idegentforgalmi alakulásáról.

	1930	1935	1937	1938
Üdülő vendégek	245.865	227.768	297.142	248.685
Üzleti ügyben érkezettek	87.950	87.990	106.073	108.570
Osszesen	333.815	315.758	403.215	357.255

1930-tól 1935-ig tehát mintegy 5%-os csökkenés állt elő, 1935 óta azonban emelkedő a külföldi vendéglátóipar irányzata. Az 1937. évi nagyon kedvező eredmény a koronázási ünnepségeknek tulajdonítható. 1938-ban a szórakozási és üdülési célból érkezeti turisták számának 16%-os visszaesésével szemben az üzleti ügyben érkezettek száma 2%-kal nagyobb volt, mint 1937-ben és 24%-kal meghaladta az 1935. illetve 1930. évi eredményeket.

Külön számítják a Belgiumból és Franciaországból Angliába látogató hétfelgi turistákat, valamint a tengerentúli angol gyor-

**Crémant Rosé
Transylvania sec**

**KREIBICH SZÁLLODAI, ÉTTERMI ÉS KÁVÉHAZI
SZEMÉLYZET ELHELYEZO IRODA**
BUDAPEST, IV, MOLNÁR U. 12. TEL: 185-466. — ALAPITVA: 1895

**Szent István park 3. alatt
sörözőnek
igen alkalmas helyiség május 1-é
kiadó**

DIETZ M. bornyagykereskedő

BUDAPEST, XI, HORTHY MIKLÓS ÚT 31. Tel.: 25-98-24.

Szklapincék: **Budafokon, Petőfi út, Dunasor 32. szám.**
Alapítva: 1890.

matokról érkező utasokat; ezeknek száma évente körülbelül 200.000-re becsülhető.

Antwerpen 1938. évi idegenforgalma.

A BELGA IDEGENFORGALOM stagnálásait jellemzően tanúsítja a Brüsszel után legnagyobb belga város: Antwerpen 1938. évi idegenforgalmi statisztikéja is. Eszerint a külföldiek forgalma származási országok szerint így alakult: 36.072 hollandi, 14.619 francia, 10.976 német, 6360 angol, 2135 lengyel, 1911 Egyesült Államokbeli, 1825 luxemburgi, 1167 norvég, 979 olasz, 945 svájci, 778 csehszlovák, 732 görög, 749 svéd, 606 orosz, 594 dán, 577 spanyol, 504 román, 486 magyar, 379 finn, 347 jugoszláv, 289 portugál, 240 algéri, 235 eszt, 224 lett, 214 dél-amerikai, 207 hindu, 187 török, 161 kínai, 160 japán, 102 egyiptomi, 50 különféle nemzetiségű amerikai, 36 ázsiai, összesen tehát 84.867 külföldi. Hozzáadva ehhez a 34.785 belföldi vendéget, az 1938. évi végeredmény: 119.652 érkezett, ami 1937 győngye vendégforgalmához (119.354) viszonyítva mindössze 1/4%-os emelkedést jelent.

A dán idegenforgalom 1938. évi alakulása.

A DÁN IDEGENFORGALMI SZOVETSEG nemrégben tette közzé 1938-ról hivatalos jelentését. Megállapítja, hogy az 1937. évi idegenforgalmi emelkedés mellett a jövővis sokkal kisebb irányú volt. Június, július és augusztus folyamán a kopenhágai szállodákba összesen 73.252 külföldi érkezett (1937-ben 74.479). A szezonon kívüles időszakban jóval kedvezőbb az eredmény: az előző évhez képest 6000-rel emelkedett a külföldiek száma.

A dán idegenforgalmi szövetség munkáját mind az állam, mind a társadalom hathatósan támogatja. Állami és társadalmi forrásokból 290.000 dán korona segélyt élvez s ezt egészenben az idegenforgalmi szervező- és propagandamunkára fordítja.

Angol idegenforgalmi kimutatás országok és utazási cél szerint.

Az angol idegenforgalmi statisztika csupán a külföldi vendégforgalomra terjeszkedik ki, a belföldi forgalom adataival nem foglalkozik. Az angol vízi és légi kikötőkre érkező külföldiekről a származási ország és az utazás célja tekintetében pontos nyilvántartást vezetnek. Ennek alapján Nagybritannia és

Észak-Írország idegenforgalma, a kivándorlók és visszavándorlók nélkül, de a franciákkal, belgákkal együtt 1937-ben így alakult:

Honnan	Hányan	Hány %-kal több mint 1936-ban
Egyesült Államok	126.153	+ 18,8
Franciaország	81.730	— 5,8
Németország	80.236	+ 7,7
Ausztria	18.722	+ 39,8
Hollandia	45.997	— 0,2
Skandináv államok	40.708	+ 15,3
Belgium	23.162	— 5,9
Svájc	22.730	+ 8,6
Olaszország	15.207	+ 47,4
Spanyolország és Portugália	11.243	+ 50,6
Lengyelország	9.003	+ 21,8
Csehszlovákia	8.186	+ 23,1
Magyarország	5.457	+ 21,5
Egyéb külföld	47.140	+ 28,5
Összesen	535.674	+ 11,9

Az utazás célja	Érkezettek száma	%-ban
Szórakozás és üdülés	297.142	56,0
Üzleti ügy	106.073	20,0
Lakóhelyre való visszatérés	39.975	7,0
Diplomáciai szolgálat	32.962	6,2
Atutazás	30.769	5,8
Ámeneti munkavállalás	28.755	5,0
Összesen	535.674	100,0

Föltűnő és aránytalanul nagy tehát az osztrák, olasz, spanyol, cseh és a régebbi számokhoz képest a magyar utasok angol líai szaporulata.

A francia idegenforgalmi pályázat eredménye.

MINT ANNAKIDEJÉN MEGIRTUK, a francia idegenforgalom vezetésége irodalmi pályadíjakat tűzött ki egyfelől külföldi írók 1938-ban megjelent olyan műveire, amelyek Franciaország idegenforgalmát, természeti és kulturális szépségeit ismeretik, másfelől külföldi újságírók idegenforgalmi tárgyú cikkeinek jutalmazására.

38 különféle nemzetiségű író és újságíró vett részt a világlapokban már ismertetett pályázaton, amelynek eredményét január 26-án hirdette ki az irodalmi és idegenforgalmi szakértőkből álló zsüri elnöke. Az irodalmi pályázat első díját egy angol író és egy amerikai ír között osztották meg. A második díj egy ír, a harmadik pedig egy hollandi írónak jutott. A zsurnalisztikai pályázaton öt külföldi újságíró részesült 1000—5000 frank összegű díjazásban. Egyidejűleg 23 pályázó közül öt francia újságírónak idegenforgalmi szempontból értékes munkásságát is díjakkal tüntette ki az illetőbizottság. A pályadíjak 45.000 frankot tettek ki. A minden tekintetben sikerrel végződött pályázat idén megint kiírásra kerül.

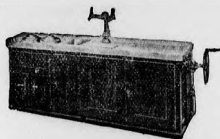
„HUNGÁRIA” SÜTŐDE Budapest, VII, Dohány uca 22. Tel.: 142-537
 Naponta állandóan friss sütemény és házi kenyér.

HEIM LAJOS

speciális péksütemények készítője
 VI, SZINDY UCCA 96. TEL.: 1-152-41

Kapható:
BERKOVITS
 papíráruhágyár
 kávéházi, éttermi
 és cukrászati
 kellékek
BUDAPEST,
VII, SIP UCCA 4.
 Telefon: 142-531.

BEKA
ULINA
 TOLFOGYAJÓ KÜLÖNLEGESÉG

Alapított 1865. évben.
HENNEFELD R. T.

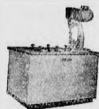
Jégszekrénygyára
Budapest, VI., O-ucca 6. Tel.: 1-120-26
1-186-46

Szab. jégszekrények, sörkimerő készülékek, autom. elektromos hűtőszekrények és hűtőkamrák.

Címre ügyelni! csak O-ucca 6.

Jéghűtésű és ön-működő elektromos fagyaltkészítőkép konzervátorok és jégkészítők.

Kedvező fizetési feltételek!
Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Vendéglátóipari kiállítások Németországban.

A NÉMET KULTURÁLIS és gazdasági propaganda-intézet a vendéglős- és szállodásipari gazdasági csoporttal egyetértésben és együttműködésben május 4. és 14. között Münchenben nagyszabású vendéglátóipari kiállítást rendez.

A német vendéglátóipari kiállításokat a legnagyobb alapossággal és tervszerűséggel készítik elő. Nemcsak az idei, hanem a jövő évi kiállítások tervei is készen állnak már. 1940 tavaszán az egyik legnagyobb ipari gőcpantban, Essen-ben lesz a német vendéglátóiparnak nagyarányú seregszemléje, amelyen az ipar kulturális és gazdasági értékei kerülnek bemutatásra.

Az étlap keletkezése.

AZ ÉTLAP INTÉZMÉNYE, amely nélkül ma bajos volna valamirevaló éttermet elképzelni, immár csaknem 400 esztendő múltja tekinthet vissza. Legezősör ugyanis az 1541. évi regensburgi birodalmi gyűlés idején készült étlap. Mint az egykorú krónikás leírja, Henrik braunschweigi herceg egy lakomán maga mellé az asztalra egy hosszú cédulát helyezett, amelyet ismételtlen figyelemmel tanulmányozott. Asztalszomszédja, Montfort Hugó gróf szerelőit csodálkozott ezen s végre is megkérdezte a herceget, hogy mi a jelentése a cédulának. A herceg elmondta, hogy a konyhamester sorrendben följegyezte számára az asztalra kerülő különféle fogásokat; így módjában áll az étrendhez igazodni és étvágyát kedvenc ételrei számára fenntartani. Ez az étlap aztán körüljárt az egész ünnepi társaságban és olyan nagy tetszést aratott, hogy mindenki mint udonságot vitte magával és utánozni igyekezett. Így terjedt el az étrend szokása először az előkelő társaságokban, hogy később a fogadókban és vendéglőkben is közeleltető válik.

„A német idegenforgalmi jog.”

DR. BERG KÁROLY német idegenforgalmi szakírónak nemrégiben ilyen címen megjelent terjedelmes műve szempontokban és adatokban gazdag tájékoztatást nyújt a legutóbbi években kialakult német idegenforgalmi jogrendszeréről. Az alapos szakmunka részletezőn ismerteti a németbirodalmi idegenforgalom teljesén újjáalakított szervezetét, a gazdasági élet egész területére kiható jogszabályokat, az idegenforgalmi jogalkotás irányát, menetét, eredményeit.

A munka vezérgondolata: „az idegenforgalmi szolgáltatás nemzeti érdek”. Régen fölfedezett igazság ez, melyet nálunk sem ártana bizonyos köröknek megfontolni és a gyakorlati életben is megvalósítani.

Mi újság a borpiacon?

A BORPIAC OLYAN, mint minden piac, amelyen kevés az árú: tartott. Nemigen kínálják a porlékát, de nem is nagyon veszik. Ha mégis gazdát cserél a bor, akkor elég magas árat fizetnek érte. A gyengébb boroknak épígy megvan az ára, mint a jobb minőségű boroknak. Álltalában Melfigand-fokként 3 fillérléni kezdődik és néha fölemelkedik 5 fillérig is. 10—11%-os valámire való bor 40—45 fillér literenként, 13%-os néha eléri

RÁDIÓ

Villamosságai cikkek szaküzlete
DR. BITZÓ ISTVÁN
IV, Petőfi tér 2. sz. Telefon: 38-50-05
RÁDIOLABORATORIUM

Iff. Grünwald Mór

Ferenc József rakpart 8. Tel.: 183-839. Jveg és porcellán.

Schillinger Anna GŐZMOSÓGYÁR RT.

Budapest, VI., Vörösmarty ucca 47/b. Telefon: 121-385.

NAGY ÉS EICHNER R. T.

Szalámi, kolbászú és húskonzervek. — Főüzlet és étterem:
BUDAPEST, VI. VILMOS CSÁSZÁR ÚT 9. SZÁM. TELEFON: 12-48-36.

**Jó reklám
ha a bor olcsó**

**de a forgalom
csak jó borral
biztosítható**

PROMONTORIA

MAGYAR SZÁLLODÁSOK, VENDÉGLŐSŐK,
KORCSMÁROSOK ÉS KÁVÉSOK BORPIN-
CÉSZETE ÉS ARUELLÁTÓ SZÖVETKEZETE

BUDAFOK, SÖRHÁZ UCCA 8.
TELEFONSZÁM: 269-992.

P I N C É S Z E T É B Ő L .

Kartársaink megtisztelő látogatását szolgálatkészen várjuk.

még homokon is a 60—70 fillért, hegyvidéken 40—60, sőt 1 P-n feül is. A további áratalkulás egyrészt attól függ, miként telettek a szőlők, másrészt a termelési költségek emelkedésétől is, azután meg valószínű, hogy a megnagyobbodott ország szükséglete is nagyobb lesz, mint volt idáig, habár a cseh megszállás alatt nagyon rászoktak a sörivásra. A kassai sör a fővárosban is megjelent.

Síremléket Téglássy Ernőnek.

NEHA! TEGGLASSY ERNŐ jegyzőnk síremlékére beérkezett adományok: Royál nagyszálló igazgatósága 50 pengő, Németn Aladar és neje 20 pengő, Wagner Bela 10 pengő, Mannó Leonidasné, Werner Henrik, Szűts Lajos, Balta József, Szigyártó Lajos, Dobos Sándor, Csordás László 5—5 pengő, Neuman Viktor Győző 3 pengő. Edig befolyt összeg: 616 60 pengő.

Lezárattott 1939 március 27-én.

Halalozás.

Faily Lajosné szül Nagy Erzsébet folyó évi március 15-én életének 62-ik évében elhunyt.

Czugh Sándor vendéglős folyó évi március 15-én életének 54-ik évében elhalálozott.

Akik az Otthonról megemlékeztek.

A „Jóbarátok asztaltársasága” 1938. évi gyűjtésből fenn tartási alap részére 800 pengőt. Hollósi Jenő a „Jóbarátok asztaltársasága” útján 10 pengőt adományozott. A nemeszlívi adományokért ezúton is hálás köszönetet mondunk.

Bálijegy megváltására beérkezett összegek:

Krajczár János 30 pengő, Schindler Ferenc 20 pengő, Balta József 15 pengő, Feiler János (Kriszt söröző), Brüller és Horváth, Werner Henrik, Szász Elek, Mayer Ferenc, Lindmayer János 10—10 pengő, Iris Automata Buffet Rt. 8 pengő, Radoszics János (Kaposvár) 6 pengő, Neuman Viktor Győző, Herédy András (Vác), Olaj János, Karsai Széver 5—5 pengő.

Lezárattott 1939 március 27-én.

Állást keresnek.

Tönkrement vendéglős a szakmában bármilyen elfoglaltságot keres. Címe az ipartestületben.

Felirónőnek ajánlják gyakorlatlaltan rendelkező középkorú nő. Címe az ipartestületben.

A vendéglősszakma minden ágában hosszú gyakorlatlaltan rendelkező keresztény vendéglősségéd elhelyezkedést keres. Címe megudtható az ipartestületben.

Családi okok miatt 13 éve fennálló jogtálytonos vendéglőmet eladnám és leszámolásra üzletet átvennék

özy. Panácz Jánosné, Budapest, III, Kojosy tér 6.

ZEIDL RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
VIII, ROMANELLI UCCA 14.

**JÁTSSZUNK
PIATNIK-
KÁRTYÁVAL**

NAGY IGNÁC pincfelkészelési
cikkek rakására
BUDAPEST, VII. KÁROLY KÖRÜT 9.

Ajánlja dusan felszerelt raklárát, ú. m.: borszivatyúk, szűrőgépek, palackok, parafadugók címkek stb. T. 1-415-15.

VENDÉGLŐSK FIGYELMÉBE!
Ajánlok mindennemű **ÜVEG-, PORCELLÁN- ÉS ZOMANCEDE-
NYEKET** legelőnyösebb árakon: **GACS EDÉNYBOLT.** Állandó
edényközlőcsész. Budapest, VIII, Or ucca 4. Tel.: 33-66-44

Az „Amica” esetipar rt. a budapesti és környéki piac feloldás- és vendéglősiparának előnyösen ismert eke. Saját gyártelepén óriási Frings-rendszerü képzőjen, a legmodernebb rendszerrel, **kizárólag rönimított** ecetféléseit, étel-, konzerv- és ízesítőt, tárkonyos esszenciát. Termelőhelyiségében patikai tisztaság mellett, pormentes levegőben, villanyerőre berendezett szivattyú szállítja a termelőkhöz a cefrát és onnan hatalmas tartánykádjaiba a kész ecetet és ennek következtében gyártmányai a tisztaság és higiénia legfokozottabb következményeinek is megtekinthetőek. Mint **cukormaggykoreskedő**, minden cukorfajtát úgy eredeti, valamint 5 és 10 kg-os csomagolásban szállít házhoz és így e tekintetben is minden igényt kielégít. Három koskjával biztosítja a pontosságot és gyorsaságot a kiszolgálásban, míg irodá, a vevőkörének a tegezőtevényekben áll mindenkor rendelkezésre, hogy — amit végejeje is hirdeti — „munkával és tisztességgel” feleljen meg a vele szemben támasztott igényeknek.

Kartársak! Felkérünk benneteket, hogy Zwack Unicumja gyantán ne mérjeteik ki más italt se az UNICUM üvegből, se másfajta üvegből, mert az Unicum szó a Zwack likörgyár kizárólagos védjegyzett tulajdonát képezi és e néven csakki valódi áru hozható forgalomba. Ha a vendég Unicumot kéri: adjatok neki valódi Unicumot, mert Unicum néven más keserűt nem szabad eladni se Zwack üvegből, se más üvegből.

A szarvasi járás főszolgabírája.

1938/kih. 1341.

ÍTELETKIVONAT.

A szarvasi járás főszolgabírája, mint rendőri büntetőbíró Pálinkás Ferenc békosszentendrési lakost azért, mert 1938. évben ecetes bort mért a fogyasztóközönségnek, 20 pengő pénzbüntetésre ítélte és az ítélettel kapcsolatos költségek viselésére kötelezte.

Szarvas, 1939 március 9.

Dr. Laczay Péter tb. főszolgabíró.

A szarvasi járás főszolgabírája.

1938/kih. 2799. sz.

ÍTELETKIVONAT.

A szarvasi járás főszolgabírája, mint rendőri büntetőbíró Kriszka Pál csabacsúdi lakost azért, mert italmérési helyiségében vizet bort mért, 20 pengő pénzbüntetésre és az eljárás költségei viselésére kötelezte.

Szarvas, 1939 március 9.

Dr. Laczay Péter tb. főszolgabíró.

Budapesti Szállodások és Vendéglősök Ipartestülete Szerkesztőség

Szállodások, Vendéglősök, Kávésok és Alkalmazottak Nyugdíjgyejesülete

Budapest, IX, Lónyay ucca 22. sz. Telefon: 381-152

A Szállodai Szakosztály, telefon: 180-001

Szállodások és vendéglősök szakiskolája
Budapest, IX, Lónyay ucca 6. sz. Telefon: 187-279
Igazgatóval értekezhetni hétköznapokon d. u. 4—7-ig

Budapesti Vendéglősök Adóközlőssége

Budapest, IX, Lónyay ucca 22. sz. Telefon: 184-003
Hivatalos órák: hétköznapokon délelőlt 9—2 óráig

A lap előfizetési ára egy évre 24.— pengő
Szállodásoknak, vendéglősöknek és kávéosoknak .. 12.— pengő